

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 170 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодиноким число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш мпlosti і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що для крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщина). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 сот. від стрічки.

Польські послы більшої власности про виборчу реформу і про руску справу.

(+) В суботу відбули ся в Перемишлі збори виборців більшої власности, на котрих між иншими промовляли послы державної ради гр. Казимір Шептицкий і Козловский. Обидва они переговорювали найважнійшу тепер справу виборчої реформи а попри то доторкнули ся також і рускої справи. Гр. Шептицкий назвав предлогу виборчу бар. Гавча спаленем мостів, які лучать Поляків з історичною минувшстю а кладуть нові підвалини під державну будівлю. Винував також урядничий кабінет, що замість полагодити біжучі справи вніс таку далекоюсяглу виборчу реформу в парламенти, котрий з вини бюрократичного самолюбства обидвох останних правительств не має ані сталої більшости ані зреформованого регуляміну обрад (тут мусимо в інтересі правди зазначити, що як раз б. презес польского кола Яворский на домаганє тодішнього президента міністрів д-ра Кербера розбив парламентарну більшість і що під кінець XI. сесії (1891—96) була спромога зреформувати регулямін, але тоді самі заступники кола в комісії зволікали умисне реформу регуляміну). Колиж гр. Шептицкий жалувє, що не можна оперти загального голосованя на заводо-

вій організації, то ми знов приневолені пригадати, що як раз польске коло було противником предлозі заводових спілок хліборобских, внесеної гр. Фалькенгайном в державній радї, ніби то з автономічного становища, а в дійсности не бажало допустити до заводової організації хліборобів, бо внесений в 1896 р. в соймї п. Барвіньским начерк закона про заводові спілки хліборобскі відкинула соймова більшість нібито задлятого, що в Галичині є така організація в «кулках рілничих».

Промова гр. Шептицкого цікава і задлятого, що в ній доторкнув ся він польско-русских взаємин в Австрії і в Росії (ми робимо замітки про сю промову на основі її змісту поданого Przeglądом). Гр. Шептицкий зазначає, що він не дятого противний виборчій предлозі, що через ню Русини мають дістати більше мандатів, відповідних числу їх населеня (в в дійсности як раз число мандатів, яке припадало би Русинам після виборчої предлоги, зовсім не відповідає числу руского населеня і є іменно виразним покривдженем Русинів в користь Поляків), але задлятого, позаяк свавільна агітація переводила би на єго думку послів, котрі були би заступниками не рускої народности, а теорій анархізму і революції. Колиб виборча реформа і дотичні закони виборчі були такі, на котрих основі виходили би з руских округів Русини, що були би виразом нормального успо-

сібленя більшости рускої суспільности а особливо люду, а не лише найкрайніших єго одиниць, то гр. Шептицкий бачив би в більшости здобутих Русинами мандатів сю добру сторону, що лекше могло би прийти до компромісового обопільного modus vivendi, а колись і до згоди між обома народностями в краю. Мимо заострення польско-русских взаємин є для гр. Шептицкого несхитним credo, що мирна поагода польско-русского спору має для обох сторін далекосягле в будуччині значінє народне а сей обопільний інтерес на єго погляд буде тим сильніше проявляти ся, чим більше за кордоном на просторах землях Поділя, Волині і України буде усталювати ся і розвивати конституційне жите, бо і там польске живло зуміє собі забезпечити розвиток і вплив економічний і культурний не боротьбою національною а дорогою компромісів національного modus vivendi з Русинами.

Замітно се на всякий спосіб, що члени польского кола почали тепер говорити про компроміси, про modus vivendi а навіть про можливість згоди обидвох народів в Галичині, признаючи заразом, що по обох сторонах настало значне заостренє національно-політичне. Одначе гр. Ший не висловив ся близше, а бодай нічо о тим не сказав Przegląd, як він собі уявляє сей компроміс, сей modus vivendi, на яких основах ма-ла би послїдувати польско-руска угода. Всі дотеперішні проби до якогось modus

Портрет Мазепи

в замку в Підгірцях

(до ілюстрації).

Подав

Богдан Барвіньский.

(Конець).

Тільки що до опису портрету. Тепер ще дещо що до єго достовірности. На закінченє своїх інформацій заряд дїбркн. Сангушка подає таке: «Wedle zdania p. Kopery portret ten nie jest tego rodzaju materiałem, na którym możnaby się opierać i że znacznie więcej materiału pod tym względem dostarczył by mogło Muzeum Narodowe w Krakowie». В тій справі не уважаю себе надто компетентним, щоб видати якийсь рішучий суд. Зверну увагу на одну обставину. Головна ознака гетманської власти, булава, як виспе згадано, домальована пізнійше (попри плащ). Пок. Лазаревский подавав се яко одея із аргументів против достовірности

портрету, поданого Лебединцевим, що він не має гетманських інсигній. Одначе се ще не так важний аргумент (чиж Мазепи не могли портретувати без булави?) і я не бачу причини в підгорецькім портреті Мазепи, навіть без булави, не признавати портрету якраз сего гетмана. З другої сторони брак так важної обставини, як традиція сего портрету, відбирає нам можливість видати рішучий суд про него, як н. пр. на основі деяких даних з традицій Норбленівского портрету міг се вчинити Лазаревский.

Зі сказаного в горі довідуюмо ся, що в краківскім народівім музею повинен бути якийсь портрет (чи портрети?) Мазепи, достовірнійший, чим підгорецький портрет. В будучности не залишу покористувати ся сею відомостию, будь-що-будь дуже важною.

Як знаємо, пок. Лазаревский, крім одного Норбленівского портрету, всі инші відкидає. Підгорецький портрет він рад був бачити опублікованим. Се бажанє

сповняю тепер, хоч се не у всім відповідає сподіваням Лазаревского. Сей портрет, як сказано, має також дещо против себе. Одначе нема близших підстав не вважати єго Мазепиним портретом. Зі своєї сторони я відважуюсь навіть портрет Мазепи, поданий Лебединцевим, признати портретом сего гетмана, подаючи низше паралелью сего останнього портрету з Норбленівским і підгорецьким, потїшаючись надїєю, що ще краківский народовий музей дасть до сего важний причинок.

Лебединцев в своїй статі про лаврський портрет Мазепи (Кіевская Стар. т. 17, 1887 р. январь, с. 189) старав ся в кількох портретах, уходячих за портрети Мазепи (між ними і в лаврекім), добачити спільні черти. Лазаревский, який в тих портретах не бачить Мазепи, з того вже згляду відкидає можливість якихсь спільних черт. — З другої сторони, Лебединцев називає Норбленівский портрет, який по думці Лаз. має бути найдосто-

vivendi, почавши від памятного внесена віцемаршалка Лаврівського, і анкети покликані в тій справі, котрої цілу роботу погребано в архіві кр. виділу, виходили на се, що Поляки не хотіли зрозуміти і признати сего, що руский нарід в Галичині домагає ся рівноправности і для поступенного політичного, національного і культурного розвитку мусить вимагати що раз дальшого пособлюваня єго національно-політичним і культурним потребам. Польским політикам здає ся, що утворенем одноі або двох гімназій, наділенем одноі або другої рускої інституції якоюсь підмогою, можна раз на все вдоволити потребам руского народу. Нарід в своїм розвитку національно-політичним і культурним має щораз нові потреби, так само як і доростаючий поодинокий чоловік. І якраз о се розбивало ся порозуміне, що рускі послі домагали ся вдоволення щораз новим потребам народним, котрих заспокоєне вело би до поступенної рівноправности обох народів, коли тим часом соймова більшість стояла на становищі верховлади польської народности, а руский нарід уважала і уважає все меншим братом, котрому не належить ся повна рівноправність. О те точив ся споконвічний історичний спір головно о східну Галичину, Волинь (а вчасти й Україну), що Поляки вважали все те забранум краєм і висновували собі право до верховлади над руским народом. Сей спір перейшов і до нинішних часів, а досить указати на те, що руский нарід репрезентований в соймі 13-ма, в державній раді 8-ма послами (а між тими і такими як др. Длужанський, що йде проти інтересів всего руского населеня), щоби зрозуміти, чи не йде тут о верховладу польского живла над руским. Отсе єго головною причиною опозиційного настрою всего руского населеня, причиною єго огірчення, причиною того заострення межинародних взаємин. Задля того не можемо знати, що розумів гр. Шептицький через той вираз нормального успосібленя руского народу.

Посол Козловский заговорив

вірнійший, «какое-то гороховое чучело, которымъ только воробьевъ пугать». — Мимо всіх аргументів Лазаревського против достовірности лаврського портрету годі одначе не замітити незвичайно великої подібности між лаврським а підгорецьким портретом. При порівнанню треба брати під увагу, що на підгорецьким портреті зображений Мазепа вже яко старший чоловік (літ десь 60-ти), з чолом поораним морщинами, а до того з бородою, на лаврським маємо зображеного чоловіка ще зовсім молодого (літ 45-ти) і без бороди. Одначе та сама трикутна форма голови, той сам подовгастиий, прямий ніс, та сама оправа очий і той сам їх сумний, а притім сконцентрований погляд, навіть те саме непропорціонально велике ухо (на лаврським портреті видно одно, на підгорецьким оба), взагалі цілий вираз лица, промовляють, на мій погляд, за подібністю обох осіб на тих портретах.

Порівнюючи знов, після Лазаревського найдостовірнійший портрет Норбленівський з підгорецьким, треба рівнож взяти під увагу, що на першім Мазепа, хоч і з бо-

також про руску справу, згадав, що Поляки все гляділи *modus vivendi* з Русинами, але Русини не додержували угоди. Отже передовсім приневолені ми в інтересі правди зазначити, що від конституційної доби не заключувано між Поляками а Русинами ніякої угоди, що й так звана нова ера не була якоюсь угодою між обома народами, а вийшла від правительства центрального, в дусі котрого тодішний намісник гр. Бадені вимагав від рускої репрезентації соймової, а відтак і державної, щоби она стояла на австрійських основах, а правительство готово пособляти поступенному розвитку національно-політичному і культурному Русинів.

Рускі послі дійсно заняли таке становище, але як раз соймова більшість і польске коло робило перепони гр. Баденюму в заспокоєваню національних і культурних потреб Русинів і докоряли єму, що він поза плечима кола входить в переговори з Русинами. І пізнійші намісники мали клопоти з колом, коли розходило ся о які небудь потреби для Русинів (досить згадати станиславівську гімназію). Отже коли Поляки справді думають про компроміси, про *modus vivendi* з Русинами, то повинні позбути ся верховладних своїх змагань, а станути на основі повної рівноправности обидвох народів, а се потрібне не лише з огляду на межинародні відносини польско-рускі тут, але й за кордоном.

Вибори до російської Думи.

Який непевний є вислід виборів, а з тим і склад будучої думи, показує найкрасше заміщена в «Гром. Думці» розмова в виборцем, з якої виходить, що навіть самі виборці не знають ані людей, ані їх політичних пересвідчень, хоті люди якимсь дивним дивом захопили вплив над селянами в свої руки і самі вийшли у послі.

родою, але без вусів, (що, як звісно, незвичайно чоловіка зміняє), а до того в сильно старшим віці («Мазепа aetatis 78» пор. статью Лазаревського с. 459, нот. 2). Се потверджувавоб звістку, що Мазепа уродив ся 1629 р. Костомаровъ: «Мазепа и Мазепинцы» вид. 2. С. Пет. 1885, с. 1. Не противить ся сему й сам вигляд Мазепи на Норбленівській гравюрі). Та мимо сего можна вловити дещо із спільних черт. Особливо подібна форма голови, ніс, ухо, хоч на Норбленівським портреті до половини з гори закриті, виглядає на незвичайно велике, як і на підгорецьким. Що до очий, то на Норбленівським портреті они по старечому прижмурені, отже порівнувати їх годі. Закривши на підгорецьким портреті вуси і голову від гори по очі, знов можна бачити подібність і в загальнім виразі лица між ним а Норбленівським.

Очевидно се моє порівнанє роблене мною (яко не спеціалістом в тих річах) лиш на око. Може хтось з наших істориків, що займав ся такими річами, особливо в Росії, де має можливість познакомити ся із всіма портретами, уходя-

Причини сеї прояви треба шукати в браку всякого передвиборчого вічевого руху.

28. марта чим-дуж біжу до нашого виборця, — пише кореспондент «Гром. Думки» — щоб довідати ся про наслідки губернських виборів послів у думу. Кажуть: „ще не вернув ся, вдарив телеграм, що буде завтра та що всі 13 послів вибрано з селян». Нетерпляче жду 29-го, щоб знати, що то за „13“, як се стало ся... Біжу в друге — і знов не застаю виборця. 30-го нарешті бачу його.

— Але що се з Вами добродію, Ви наче з Хреста знятий?

— Ледве ходжу й говорю. Цілу неділю майже не спав, не обідав, їв похапцем суху страву по буфетах, промовляв, розмовляв, переконував, кричав, кричав... Нічого не помогло.

— Значить, працювали на виборах агітували, бороли ся навзято?

— О, працював знемочи, закинувши всі страхи перед урядом, говорив стільки, що на деякий час втратив голос, та щож?... Даремне! Не було помічників, а хоч і були, то дуже небогато. До того ще мляві якісь. А там тра було з бою брать позицію. Справжних передвиборчих зібрань майже не було, приходило ся агітувати десь по закутках. Виборці страшенно поділили ся, від спільних розмов ухиляли ся. Селян мало не замкнули у народнім домі, десь на хорах, кругом поліція, трудно було до них і доступити ся; один Заболотний, що одяг ся в свитку та коло них примостив ся, міг вільно, скільки хотів, на них впливати.

— Скажіть, хто він такий отгой Заболотний? Чи він лівий, чи він правий, чи середний?

— Трудно напевне сказати. Адвокат з Ольгополя. Довгий час, кажуть, навіть там не жив і вернув ся на скільки місяців перед виборами, щоб почати агітацію серед селян. З того, як він в Кам'янці на виборах поводив ся, трудно гадать, щоб був порядна людина. Вбрав-

чими за портрет Мазени, схоче перепровадити ще раз критичну паралелю між ними, а свіжо опублікованим підгорецьким портретом і видати в тій справі свій суд. В першій мірі повиннаб зайнятись тим редакция «Кіевской Старини», яка печатала розвідку пок. Лазаревського.

Від професора львівського університету, Д-ра Л. Фінкля, маю відомість, що в одной із книг (проф. Ф. не пригадує собі, в котрій) «кравского Архіву актів гродських і земських у Львові» знаходиться рисований портрет Мазени, а під ним дуже негарний руский напис на адресу Мазени. Цікаво буде і сей портрет відшукати й опублікувати.

У Львові, дня 23/IV. 1906.

Поправка ошибок. У позавчешнім фейлетоні пропущено в уступі про Бекетівський портрет (3) отсе:

(Сей портрет можна найти також в збірнику п. з. «Пыратыньска Ластивка, кобзарь Е. П. Гребиньки». Кіевъ 1878, між ст. 56 а 57). Реченє подане там в клямрах під «3» від слова «Илюстрацию» до «83», належить до уступу 5 про Норбленівський портрет.

шись поміж селян, він агітував як диктатор, котрому ніхто не повинен був перчити. Все грав на тій струні, що „селяни бідні, нещасні, не треба нам панів“, а врешті навіть залякав тих, котрі з ним не згоджувалися. А потомуж, як би з селян він виставив більш свідомих та прогресивних депутатів, а то ні, — якихсь плохеньких та тихеньких.

Ще перед виборами зваживши, що за селянами більшість голосів (бо скасовано городські вибори в Кам'янці та земельних власників в Літині) ми, — поступова частина виборців, — гадали, що нам нема вже чого рипатись, що селяни проведуть тільки своїх послів. Тоді ми почали агітувати за те, щоб у послі пройшли селяни більш прогресивні. Булиж там серед селян учителі, були добре грамотні, — ми стояли за них. Але Заболотний виступав против них. Один час здавалося, що зможемо його перемогти; не було, коли селяни вибирали від своєї курії посла. Заболотний виставив свою кандидатуру і нам вдалося так поділити селян, що він пройшов тільки більшістю одного голосу. Та вже після того він запанував над ними цілком.

— Скажіть на милість Богу, чи вже ви не могли ввійти у якийсь блок з євреями, Поляками, прилучити трохи селян та провести хоч одного прогресивного кандидата?

— Е не кажіть красше про Поляків та Євреїв: вони справді ввійшли у згоду між собою, але до тої спілки ледви чи міг ще хто пристати, коли довідувався, які в них кандидати. Були, правда, деякі достойні, приміром: я з охотою голосував би на Сльозберга, але Поляки від себе виставляли таких „заядливих“ панів, ворогів народу, що голосувать за них і язик би не повернувся.

— Виходить, що красше темні селяни, ніж Поляки та Євреї?

— Деякі так і кажуть. Взагалі з селянами невелика біда, як би той Заболотний не був агент темних сил. А то він зовсім скидається на якогось провокатора. Не даремне Вітте казав, що дума буде мужицка. Обійдуть, затуманять бідних селян, то вони продадуть і себе й нас, як то кажуть, за волюх табаки.

— А що, як той Заболотний засяде в думі з своїми сіряками при лівім боці?

— Ой, не вірю, бо щось губернатор наш дуже радий з наших виборів.

Політичний огляд.

Попри рідкі засідання палати послів відбуваються два рази денно засідання комісії для виборчої реформи в присутності президента міністрів бар. Гавча і міністра внутрішніх справ Біляндт Райдта. Ціле заінтересоване скупляється отже на дискусії в сій комісії. Однакся дискусія обертається все в одному і доволі вже знаміть кильци перехресних інтересів поодиноких народностей. Характеристику положення подає прагска Politik між иншим в такий спосіб: Є певним, що молодочехи і німецькі людові

групи вже рішилися на висланє своїх представителів до кабінету. Не доставеще третого до спілки. Тим третим є Поляки, які рішучо тривають при децизії не вступати до кабінету бар. Гавча. Всі противні донесеня є свідомо неправдиві. Поляки не мають довіря до кабінету Гавча і як Чехи стреміли до поваленя др. Кербера, так они змагають до поваленя бар. Гавча. Чи їм се удасться, покаже найблизша будучина. Корона поручила бар. Гавчови, щоби супротив зміни ситуації на Угорщині перемінив свій кабінет на парламентарний. Се порученє дає якраз Полякам нагоду до поваленя Гавча. Коли Поляки не приступлять до парламентаризації кабінету то ціла акція розібється і бар. Гавч упаде. А коли дадуться наклонити до вступленя до кабінету тоді, бар. Гавч вийде подібно.

Слідство против ген. Стесля ствердило, — як доносять петербурські дневники, — що дня 10. грудня ст. ст. чи то 1. січня н. ст. рано генерал Стесель віддав Японцям важні позиції без борби, в наслідок чого ціле т. з. старе місто попало в руки неприятеля. Вечером дня 1. січня оголошено розказ Стесля, який наказав залишити гарматню пальбу супротив пересправ що до капітуляції Порт-Артура. Услівій капітуляції не оголошено і уділено змісту тих услівій командантам поодиноких відділів доперва по відданю фортів і батарей в руки Японців. Дня 29. грудня, підчас послідної наради 17. командантів поодиноких відділів армії заявилося против капітуляції, а тільки 4 було за капітуляцією. Генерали покликувалися на факт, що маютьеще на цілий місяць амуніції. Генерал Стесель мовчав супротив того рода інформацій, а помічник Стесля, генерал Фок, не давав жадних пояснень, ані жадної відповіді, лиш мовчав упрямо. Характеристичним є, що урядовий протокол з того засідання з дня 29. грудня зникнув без сліду і не можна єго віднайти.

Основний закон в Росії, як доносять з Петербурга, буде небавом оголошений. Нараджуєся над ним гепер державна рада і усталила ось які засади: 1) Російска держава є одноцільна і неподільна. 2) В. кв. Фінляндске представляє нероздільну часть російської держави; внутрішні справи князівства будуть полагоджувані окремими розпорядженнями. 3) Російський язик є загальний, мусить приміюватися у всіх властях і адміністраціях, як також в армії і флоті. Приміюване місцевих язиків буде приписане окремими законами. — Цар є самодержцем. Він іменує президента міністрів, головних начальників міністерств і т. д. Що до прав і обовязків підданих російських, признає закон право переносеня з місця на місце, карне доходженє на законній дорозі, так само і арештованя, право зборів в мирних намірах і без оружя, без антидержавних тенденцій. Російські піддані мають цілкомиту релігійну свободу, а перехід з одного віроісповіданя на друге буде управильнений окремим законом. Заграничні піддані користають з законів держави з обмеженнями, які стануть означені.

Жаден новий закон не уніде в житє без призволеня державної ради і думи як і царської санкції.

НОВИНКИ.

— Календар. В пятницу: руско-кат.: Мартина; римо-кат.: Перегріна. — В суботу: руско-кат.: Трофима; римо-кат.: Віталіса

— 3 Краєвого Тов-я урядників і свьященників. З чистого зиску за р. 1905 рішили загальні збори, котрі відбулися дня 26. н. ст. марца с. р., виплатити за 1905 р. 6% дивіденду від уділів членських, причім примічаєся, що по мысли статута мають право 1) до нової дивіденди уділи, виплачені в цілости або доповнені перед 1. січня 1905, 2) до 3/4 дивіденди уділи виплачені в цілости або доповнені в I кварталі 1905. р., 3) до 1/2 дивіденди уділи виплачені в цілости або доповнені в II кварталі 1905, 4) до 1/4 дивіденди уділи виплачені в цілости або доповнені в III кварталі 1905 р. Уділи виплачені в цілости або доповнені в IV кварталі 1905 р. не мають права до дивіденди за рік 1905 так само як і уділи неонові, то є не виплачені до повної квоти 50 К. — Дивіденду виплачує каса товариства щоденно в годинах урядових за предложенєм книжочки уділової. — По мысли §. 17. статута дивіденда невіднята пропадає по 3 роках в користь фонду резервового. На тій підставі припали фондови резервовому признані по конець 1902. року дивіденди, невідняті доси догачними членами. — Дирекція.

— 3 „Львівського Бояна“. Виділ „Льв. Бояна“ запрошує Вп. членів на вирвані хоральні, що відбудуться в пятницу 27. цвітня точно о год. 7. вечером. З огляду на концерт, що відбудеться в перших днях мая, просимо доконче на пробі явити ся в якнайбільшій комплеті. — Виділ.

— Курс приготованя до гімназій. З Коломиї пишуть: Як попередними роками так і сего року отираєся в Коломії приготавлиючий курс для учеників в туючих до першої класи гімназійальної. Курс тривати буде від 7. мая до половини липця. Ученики, записуючі ся на курс, мусять вже трохи бути підготовані з німецької мови. Інтересовані звольять зголосити ся о близній пошененя до Івана Францука, учит. гімн. в Коломії

— Поясненє. В одному з послідних чисел «Руслана» поміщено за «Нивою» нотатку, мов то СС. Василянки наміряють основати санаторію для німецьких руских свьященників і що на ту ціль збирає підписані добровільні жертви. Позаяк вість ся полягає на якомсь неперозуміню, проте підписана заявляє, що має лише позволенє до збираня добровільних датків на маючий ся основати монастир для німецьких СС. Ч. Св. В. В. і виключно на ту ціль квестує вже третій рік. Справа санаторії для німецьких свьященників вправді дуже важна, однак ова належить вже до самого Вєч. Духовенства. Подаючи отсю заяву до прилюдної відомости, почувает ся приписана до малого обовязку зложити сердечу подяку Вєч. Духовенству і всім П. Т. Добродіям за ласкиво уділені їй жертви, а знов тих П. Т. Добродіїв і Добродійок, що зводили приобіцяти прийти нам пізнійше з помочію, або взяти в коміс книжочки і образки, просити підписана горячо, щоби були ласкаві надіслати гроші на виспе наведену ціль до Тов-я „Дністер“ у Львів (Ривок 10) на книжочку на літеру ч. 34-38. Монах. Топіла Станіслав Ч. Св. В. В.

— Вісти з закордонної України. В Катеринославі почали виходити дві українські часописи: „Запоріжжа“ і „Добра прада“. Першою з них появилося лише одне число і губернатор замкнув видавництво. „Доброї поради“ вийшли 4 числа, а дальші заборонено видавати. Заборону видала цензура за дві статі „Із життя в Росії“ і „Останні відомости і чутки“.

— Пожари. В Глубічку, боршівського повіта, знищив огонь дня 19. с. м. 16 в. сводяч стн; з того лиш шість обезпечених. Огні вогостан в горальні, що згоріла до тла. Шкода вивосить

около 100.000 К. З признаннєм треба зазначити, що місцевий «Сокіл» взяв ся до гашення огню дуже уміло та енергично, завдяки чому пожеар мимо сильного вітру не розширив ся дальше. — В Самборі на передмістю «Середна громада» згоріло оноді 15 господарств, вартости 35.000 К. Причина огню: неосторожність з огнем.

— Читальня „Просьвіти“ на личаківськїм передмістю у Львові (ул. Гавзнера ч. 10) уряджує сеї неділі 29. с. м. о 5. год. по полудни. «св'ячене» для членів. Хто би хотів взяти участь, зводить ласкаво зголосити ся до читальні в сїх днях. Вечером від 7—9 год. можна ближе поінформуватись в сїй справі. Просить ся о як найчисленнїшу участь. — *Виділ.*

— **Промислові інструктори.** Управитель міністерства торгівлі розпорядив утворене посади інструктора промислових товариств з місцем осідку у Львові. Їго діяльність буде розтягати ся на товариства в округах львівської і брідської торговельної палати, супротив чого інституція інструкторів буде обіймати тим самим вже цілу Галичину. На посаду інструктора у Львові назначений дотеперішній краківський інструктор др. Йос. Шенет, а інструктором в Кракові іменованій концепіст намісництва Вит. Островський.

— **Страйк в заліщині повіті.** З Заліщик доносять: Дня 18. с. м. в Новосілці Костюковій вся двірська служба застановила роботу, горальня перестала функціонувати. Люди із сусідних сіл не хотять іти на роботу, а обдурені, заманені, почувши о страйку, вертають вже з місця. Жандарми увихають ся по селі, хоч всюди є взірцевий слокій. Рівнож вибух страйку в Давинячі. Громадяни вибрали комітет страйковий. До Новосілки Костюкової поїхав секретар староства Надаховський з 5-ма жандармами.

— **Арештованє нотаря.** В повітовій радї в Новім Санчі довгий час не могло прийти до уконституованя. Партия Стояловців з Поточком на чолі не хотїла мати презесом дотеперішнього презеса пов. ради, дідича Глембоцкоґо, а ставляла натомість бурмістра Барбацкоґо а потім ке. Гуралїка. Але ті оба кандидати зі знакомости з п. Гломбоцкою не хотїли прийняти мандату презеса. Справа вибору презеса тягнула ся довгий час, аж вкінци староство назначило день уконституованя пов. ради на 20. с. м. а сам староста Ярош явив ся на засіданю яко правительственний комісар. З Стояловцями держав новосанчівський нотар Обмінський і був їх речником. Перед вибором нот. Обмінський вніс письменну інтерпеляцію 12 селян-Стояловців з просьбою, аби єї відчитано, але староста єї відкинув. Задлж того прийшло між старостою а нотарем до виміни острих слів, почім староста загрозив п. Обмінському, 3-дневим арештом, если не замовкне. На то п. Обмінський відповів, що нотаря не вільно арештувати *stante pede* і то в адміністраційній дорозі та звернув увагу, що він не є в старостві, але в автономічнім уряді. «Маю лише два зуби і ними буду так довго Вас кусати, поки не вилетять» — закінчив нотар Обмінський. За той вислов п. Ярош засудив п. Обмінського на 3 дни арешту на основі §. 13. адмін. зак. Потім вибір пов. видїлу відбув ся спокійно. Презесом вибрано п. Глембоцкоґо, а єго заступником пос. Поточка. При виході з салї нарад п. Обмінського арештував жандарм і відвів до судових арештів. Але завідатель вязниці не хотів прийняти арештанта на порученє старости, бо політична власть не є єго верховною властю, лише суд. Справа оперла ся о президента суду, Костку, котрий признав, що староство може засуджувати на арешт в адміністраційній дорозі, але не доручило судови письменного донесеня про подїю. По друге, нотаря не можна арештувати з місця, бо єго канцелярія навіть 24 годин не може оставати без субститута. Заки п. Обмінський відійшов, староство прислало письменний донос на него, а супроти сего президент суду казав єму зголосити ся в протягу 14 днів до відсидженя кари. Та справа — як

доносять часописи — має бути предметом інтерпеляції в державній радї.

— **Можливе лише в Росії.** Часописи доносять з Варшави, як підступом виведено з вязниці політичних вязнів. Оноді мала бути розбирана в окружнім судї справа Кулаковського, котрий брав участь в нападі на одну з контор. Коли введене обжалованого на салю опізняло ся, післали до заряду вязниці з запитанєм о причину. Тодї довідали ся, що о 3. год. в ночи прибуло до вязниці 7 людей, з котрих 1 був перебраний за офіцера від поліції, а инші за поліціявтів і показали підроблені документи, уповажняючі їх до забраня 10 вязнів в цілі відставленя їх до цитаделі. Вязнів тих видало і всі поїхали арештантською кариткою. Каритку знайдено опісля в однім з городів; візник лежав звязаний а коло него 6 мундурів поліційних. Вязні і їх конвії втекли.

— **Дрібні вісти.** В селі Запитові, львівського повіта, вибухла пошесть черевного тифу. — З 3.000 К. назначених соймом на запомоги для ремісничих товариств удїлив краків видїл: «Зорі» у Львові 250 К, а «Зорі» в Коломиї 50 К. Прочих 2700 К дістали польскі товариства.

— **Чиж варта?**

Жизнь мов піна та об скелі розбиваєсь, чиж варта, брате, заходів так много? — Хай серце щире другим розважає, а дух не гнєсь під тягаром нещастя свого.
Уляна Кравченко.

Наука, штука, література

— **Зоря.** У Москві почала виходити українська ілюстрована літературна часопись п. з „Зоря“, якої редактором є Іван Опкоков. Появили ся доси перші два числа у купі і представляють ся інтересно. На першій стороні поміщено фотографічну зминку поезії Куліша „Заснів“ із збірника „Досвїткі“ (1862. р.). Дальше йдуть ориґинальні і перекладні початки повістий ліпших авторів та кілька поезій. Також поміщено в російській мові початок розвідки проф. Кримського п. з. „Практичний курс для вичученя укр. мови“. Ілюстрацій є 14 а виконані незвичайно вдатно. Крім одного портрету (Ів. Нечуя-Левицкоґо) всі прочі взяті з сїльського житя, і є копиями образів ліпших українських і російських малярів. — Річна передплата „Зорі“ (50 чисел річно) вносить 5 рублів. Переплачувати можна в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові.

Телеграми

з дня 26. цвітня 1906.

Царгород. В Делда помер на дифтерію австро-угорський консуль др. Лев Прохник.

Київ. В київськїм повіті і в Кишиневі побідили при правиборах конституційні демократи (кадети).

Париж. 1.000 малярських помічників ухвалило застрайкувати з днем 1. мая. — В Марсїлії застрайкує з 1. мая 1.200 друкарських робітників.

Атени. Англійський король з королевою виїхали до Неаполя.

Сан Франціско. Сеї ночи повторило ся землетрясенє, яке тревало одну мінуту. Много з тих домів, що остали по першім землетрясеню, завалило ся.

„Торбан“

музична бібліотекa

видає

Українська Накладня

Львів, Вроновська 8.

у татальог даром і оплатно.

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 1. мая 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і св'ята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Білєти вчаснїйше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. січня 1906 після середно-європейського часу.

До Львова на дворець головнай приходять:

З Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40, 5:45, 9:10*
„ Кракова	2:31*, 6.—, 8:50, 1:30, 5:23, 8:9:50*
„ Підволочиск	7:20, 11:55, 2:30, 10:20, 5:0, 10:20*
„ Лавочного	7:29, 11:45, 10:50*
„ Рави рускої	7:50
„ Станиславова	8:05
„ Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
„ Яворова	8:18, 4:32
„ Коломиї	10:05
„ Ряшева	10:35
„ Тухлі	3:45 (від 15/6 до 30/9)
„ Белзця	5.—

На Підзамче.

„ Підволочиск 7.—, 2:15, 5:15, 10:2*, 11:34

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	2:45, 4:15, 8:25, 8:35, 2:50, 6:35* 11.—*
„ Іцкан	2:51, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
„ Підволочиск	6:30, 10:55, 2.—, 9.—*, 11:05*
„ Яворова	6:55, 5:58
„ Лавочного	7:30, 2:57, 6:25*
„ Самбора	9.—, 4:20, 10:55*
„ Белзця	11:10
„ Ряшева	4:10
„ Коломиї	5:50
„ Рави рускої	7:30*
„ Перемишля	10:05* (від 1/5 до 30/6) Хирова Ясла
„ Стрия	11:10*

З Підзамча:

„ Підволочиск 6:43, 11:15, 2:13, 9:23*, 1:24*.

Примітка. Поїзди посишні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені зв'язкою. Пора вічна числить ся від 6. год. вечер до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілі день в мійськїм бюрї п. к. державних залізнь. в пасажи Гавсмана ч. 9.

П. Т.

Сим повідомляємо, що вислалисьмо нашого досвїдченого подорожуючого урядника, п. Станислава Макаревича в повіті: Підгайці і Бучач, і уповажнили тогож заключати для нас житєві обезпеченя. — „Allianz“, генеральна агенция у Львові. (2—2)

За пезну і добру льокацію поручаємо:

4 1/2 % листи гіпотечні
4 0/10 листи гіпотечні
5 0/10 листи гіпотечні преміовані
4 0/10 листи Товариства кредитового земского
4 0/10 і 4 1/2 0/10 листи Банку краєвого
4 0/10 позичку краєву
4 0/10 облігації промінаційні і всїлякі ренти державні

Ті панєря продаємо і купуємо по найточнїйшим курсї деннім.

Контора виміни

ц к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.